

L-Istati Membri ma jistgħux jeskludi mill-kunċett ta' "relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi" is-sitwazzjoni ta' haddiem li jokkupa b'mod kontinwu permezz ta' diversi ħatriet, pożizzjoni ta' sostituzzjoni fin-nuqqas ta' proċedura ta' kompetizzjoni, bir-relazzjoni ta' xogħol tiegħu tkun għalhekk impliċitament ipprorogata sena b'sena

Il-fatt li haddiem ikun ta l-kunsens tiegħu għall-istabbiliment ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi ma jcaħħduhx mill-protezzjoni li jagħtih il-Ftehim qafas dwar xogħol għal żmien determinat

Fis-sentenza **Sánchez Ruiz et Fernández Álvarez et** (Kawżi magħquda C-103/18 u C-429/18), mogħtija fid-19 ta' Marzu 2020, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li **L-Istati Membri u/jew l-imsieħba soċjali ma jistgħux jeskludu mill-kunċett ta' "kuntratti jew relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi"**, previst fil-klawżola 5 tal-Ftehim qafas dwar xogħol għal żmien determinat (iktar 'il quddiem il-"Ftehim qafas")¹, **sitwazzjoni li fiha haddiem ingaġġat fuq il-bażi ta' relazzjoni ta' xogħol għal żmien determinat, jiġifieri sakemm il-pożizzjoni vakanti li fir-rigward tagħha jkun gie ingaġġat timtela b'mod definittiv, ikun okkupa, fil-kuntest ta' diversi ħatriet, l-istess pożizzjoni ta' xogħol b'mod interrott matul diversi snin u jkun eżerċita, b'mod kostanti u kontinwu, l-istess funzjonijiet, bil-konsegwenza tkun iż-żamma permanenti ta' dan il-haddiem f'din il-pożizzjoni minhabba n-nuqqas ta' osservanza tal-persuna li timpjega tal-obbligu legali tagħha li torganizza fit-terminu stabbilit proċedura ta' selezzjoni intiża li timtela l-imsemmija pożizzjoni vakanti b'mod definittiv b'mod li r-relazzjoni ta' xogħol tiegħu tkun giet impliċitament estiża sena b'sena. Fil-każ ta' użu abbużiv, minn persuna li timpjega pubblika, ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi, il-fatt li l-haddiem ikkonċernat ikun ta l-kunsens tiegħu għall-istabbiliment u/jew għat-tigdid ta' dawn ir-relazzjonijiet ta' xogħol ma jstax ineħhi, minn din il-perspettiva, in-natura ingusta tal-aġir tal-persuna li timpjega, b'mod li dan il-ftehim qafas ma jkunx applikabbli għas-sitwazzjoni ta' dan il-haddiem.**

Fil-kawża inezami, diversi persuni kienu ilhom impjegati, għal żmien twil, fil-kuntest ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat, fi hdan id-Dipartiment tas-Saħħa tal-Comunidad de Madrid (il-Komunità ta' Madrid, Spanja). Dawn il-haddiema talbu r-rikonoxximent tal-kwalità tagħhom ta' membri tal-persunal statutorju permanenti jew, sussidjarjament, ta' membri tal-persunal pubbliku li jibbenefikaw minn status simili, liema talba giet irrifjutata mill-Komunità ta' Madrid. Aditi b'rikorsi ppreżentati mill-imsemmija haddiema kontra d-deċiżjonijiet ta' ċaħda ta' din il-komunità, il-Juzgado Contencioso-Administrativo n°8 de Madrid (il-Qorti Amministrattiva Nru 8 ta' Madrid) u l-Juzgado Contencioso-Administrativo n°14 de Madrid (il-Qorti amministrattiva Nru 14 ta' Madrid) għamlu lill-Qorti tal-Ġustizzja diversi domandi preliminari dwar l-interpretazzjoni, b'mod partikolari, tal-klawżola 5 tal-Ftehim qafas.

Sabiex tasal għall-konklużjoni msemmija iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret, qabelxejn, li wieħed mill-għanijiet tal-Ftehim qafas huwa li jiġi llimitat **l-użu suċċessiv ta' kuntratti jew ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat**, meqjus bħala **sors potenzjali ta' abbuż għad-**

¹ Ftehim qafas dwar xogħol għal terminu fiss, konkluż fit-18 ta' Marzu 1999, li jinsab anness mad-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 dwar il-ftehim qafas dwar xogħol għal żmien fiss konkluż mill-ETUC, mill-UNICE u miċ-CEEP (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 3, p. 368).

detriment tal-ħaddiema, u li huma l-Istati Membri u/jew l-imsieħba soċjali li għandhom jiddeterminaw, b'osservanza tal-għan, tal-finalità kif ukoll tal-effett utli ta' dan il-ftehim, taħt liema kundizzjonijiet dawn il-kuntratti jew relazzjonijiet ta' xogħol jitqiesu li jkunu "suċċessivi". Sussegwentement, hija qieset li l-interpretazzjoni inversa tippermetti r-reklutaġġ ta' ħaddiema b'mod prekarju matul diversi snin u jkollha r-riskju li jkollha bħala effett mhux biss l-eskluzjoni, fil-prattika, ta' numru kbir ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat mill-benefiċċju ta' protezzjoni tal-ħaddiema mfittex mid-Direttiva 1999/70 u mill-imsemmi ftehim qafas, billi tinnega l-għan tagħhom minn parti kbira tas-sustanza tagħhom, iżda wkoll tippermetti l-użu abbużiv ta' tali relazzjonijiet mill-impjegati sabiex jiġu ssodisfatti l-bżonnijiet permanenti u sostenibbli fil-qasam tal-persunal.

Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li **l-klawżola 5 tal-Ftehim Qafas tipprekludi leġiżlazzjoni u ġurisprudenza nazzjonali li jipprovdu li t-tiġdid suċċessiv ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat jitqies li jkun iġġustifikat minn "raġunijiet oġġettivi" abbażi tar-raġuni unika li dan it-tiġdid ikun jissodisfa r-raġunijiet ta' reklutaġġ li hemm riferiment għalihom f'din il-leġiżlazzjoni, jiġifieri raġunijiet ta' neċessità, ta' urġenza jew l-iżvilupp ta' programmi ta' natura temporanja, staġonali jew straordinarja, sa fejn tali leġiżlazzjoni u ġurisprudenza nazzjonali ma jipprekludux lill-persuna li timpjega kkonċernata milli tirrispondi, fil-prattika, b'tali tiġdid, għal bżonnijiet permanenti u sostenibbli tal-persunal.** F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat li, minkejja li l-leġiżlazzjoni u l-ġurisprudenza nazzjonali inkwistjoni ma jistabbilixxux awtorizzazzjoni ġenerali u astratta għall-użu ta' kuntratti ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi, iżda jillimitaw il-konklużjoni ta' tali kuntratti jew relazzjonijiet sabiex jiġu ssodisfatti, essenzjalment, bżonnijiet provviżorji, **fil-prattika, il-ħatriet suċċessivi tal-ħaddiema kkonċernati ma kinux jissodisfaw sempliċi bżonnijiet provviżorji tal-Comunidad de Madrid, iżda kienu intiżi li jissodisfaw bżonnijiet permanenti u sostenibbli fil-qasam tal-persunal fi ħdan id-Dipartiment tas-Saħħa ta' din il-komunità.** F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja indikat li, skont il-qrati tar-rinviju, **teżisti problema strutturali fis-settur pubbliku tas-saħħa Spanjol, li tissarraf f'percentwali għolja ta' ħaddiema temporanji u fin-nuqqas ta' osservanza tal-obbligu legali li jimtlew b'mod permanenti l-pożizzjonijiet temporanjament koperti minn dan il-persunal.**

Sussegwentement, il-Qorti tal-Ġustizzja kkonstatat li **huma l-qrati nazzjonali li għandhom jevalwaw jekk ċerti miżuri, bħall-organizzazzjoni ta' proċeduri ta' selezzjoni intiżi li jimtlew b'mod definittiv il-pożizzjonijiet okkupati provviżorjament minn ħaddiema impjegati fil-kuntest ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat, il-konverżjoni tal-istatus ta' dawn il-ħaddiema f'"persunal għal żmien indeterminat mhux permanenti" u l-ġoti ta' kumpens ekwivalenti għal dak imħallas fil-każ ta' tkeċċija abbużiva, jikkostitwixxux miżuri adegwati għall-prevenzjoni u, skont il-każ, għas-sanzjoni tal-abbużi li jirriżultaw mill-użu ta' kuntratti jew ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi jew miżuri legali ekwivalenti.** Il-Qorti tal-Ġustizzja madankollu pprovdiet preċiżazzjonijiet intiżi li jiggwidaw l-imsemmija qrati fl-evalwazzjoni tagħhom.

Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, fil-każ ta' użu abbużiv, minn persuna pubblika li timpjega, ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi, il-fatt li l-ħaddiem ikkonċernat ikun ta l-kunsens tiegħu għall-istabbiliment u/jew għat-tiġdid ta' dawn ir-relazzjonijiet ta' xogħol ma jstax ineħhi, minn din il-perspettiva, in-natura ingusta tal-aġir tal-persuna li timpjega, b'mod li dan il-ftehim qafas ma jkunx applikabbli għas-sitwazzjoni ta' dan il-ħaddiem. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li l-għan tal-Ftehim qafas li jiġi llimitat l-użu suċċessiv ta' kuntratti jew ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat huwa bbażat impliċitament iżda neċessarjament fuq il-premessa li tgħid li **l-ħaddiem, minħabba l-pożizzjoni dgħajfa tiegħu meta mqabbel mal-persuna li timpjega, jista' jkun il-vittima ta' użu abbużiv, mill-persuna li timpjega, ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi, anki jekk fir-rigward tal-istabbiliment u tat-tiġdid ta' dawn ir-relazzjonijiet ta' xogħol ikun ingħata kunsens liberu, u jista', għal din l-istess raġuni, jiġi skoraġġit milli jinvoka espliċitament id-drittijiet tiegħu fir-rigward tal-persuna li timpjegah.** Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li **l-klawżola 5 tal-Ftehim qafas tiċċaħħad kompletament mill-effett utli tagħha jekk il-ħaddiema għal żmien determinat jiċċaħħdu mill-protezzjoni mogħtija lilhom mill-imsemmija klawżola għas-**

sempliċi raġuni li dawn ikunu taw il-kunsens liberu tagħhom għall-konklużjoni ta' relazzjonijiet ta' xogħol għal żmien determinat suċċessivi.

Fl-aħħar nett, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li **d-dritt tal-Unjoni ma jimponix fuq qorti nazzjonali, adita b'kawża bejn ħaddiem u l-persuna pubblika li timpjegah, li ma tapplikax leġiżlazzjoni nazzjonali li ma tkunx konformi mal-klawżola 5(1) tal-Ftehim qafas**, fid-dawl tal-fatt li, minħabba li **din il-klawżola ma għandhiex effett dirett**, hija ma tistax tiġi invokata, bħala tali, fil-kuntest ta' kawża li taqa' taħt id-dritt tal-Unjoni, sabiex tiġi eskluża l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni kunfligġenti tad-dritt nazzjonali.

TFAKKIRA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti lill-qorti tal-Istati Membri, fil-kuntest ta' tilwima li jkunu aditi biha, li jistaqsu lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma tiddeċidix it-tilwima nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssolvi l-kawża f'konformità mad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, il-qorti l-oħra nazzjonali aditi bi problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

[It-test sħiħ](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355